

**Opinia do ustawy o ratyfikacji Protokołu fakultatywnego do Konwencji
w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub
poniżającego traktowania albo karania, przyjętego przez Zgromadzenie Ogólne
Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku w dniu 18 grudnia 2002 r.**

W dniu 8 lipca 2005 r. Sejm wyraził zgodę na dokonanie przez Prezydenta RP ratyfikacji Protokołu fakultatywnego do Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, przyjętego przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku w dniu 18 grudnia 2002 r.

Głównym celem Protokołu Fakultatywnego, jest ustanowienie prewencyjnego systemu regularnych wizyt przeprowadzanych przez niezależne międzynarodowe i krajowe organy w miejscach zatrzymań.

Protokół stanowi w szczególności, że jako międzynarodowy mechanizm prewencji powołany zostanie Podkomitet do spraw prewencji. Zadaniem Podkomitetu będzie przeprowadzanie wizyt na terytorium Państw Stron, przedstawianie stosownych rekomendacji Państwu Stronie publikacja raportów na temat danego państwa oraz współpraca z krajowymi mechanizmami prewencji.

Protokół określa obowiązki Państw Stron, wobec Podkomitetu, zasady wizytacji, uprawnienia wizytatorów oraz możliwe działania Podkomitetu podejmowane w wypadku odmowy współpracy lub odmowy podjęcia kroków w celu poprawy sytuacji zgodnie z przedłożonymi rekomendacjami przez Państwo Stronę.

W Części IV Protokołu wskazane są krajowe mechanizmy prewencji, ustanawiane w celu zapobiegania torturom na poziomie krajowym. Obok innych uprawnień Krajowy mechanizm prewencji będzie miał uprawnienie do przedstawiania propozycji i uwag do projektowanych przepisów prawnych.

Implementacja protokołu w Polsce, będzie polegała na wykonywaniu zadań krajowego mechanizmu prewencji przez Zespół Prawa Karnego Wykonawczego w ramach Biura Rzecznika Praw Obywatelskich. Przemawia za tym niezależna od administracji państwowej

pozycja tego organu - Rzecznik Praw Obywatelskich jest organem kontroli państwowej, w swojej działalności niezawisłym i odpowiadającym jedynie przed Sejmem na zasadach określonych w ustawie.

Zgodnie z art. 30 Protokołu nie jest dopuszczalne składanie zastrzeżeń do Protokołu.

Ratyfikacja Protokołu spowoduje konieczność ponoszenia kosztów związanych z funkcjonowaniem krajowego mechanizmu prewencji w wysokości ok. 450 tys. zł w skali roku.

Ponieważ Protokół Fakultatywny dotyczy wolności, praw i obowiązków obywatelskich określonych w Konstytucji, w szczególności art. 30, art. 31, art. 40 i art. 41, a więc kwestii o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2 i 5 Konstytucji RP, podlega on ratyfikacji przez Prezydenta RP za uprzednią zgodą parlamentu wyrażoną w ustawie.

Ustawa nie budzi zastrzeżeń legislacyjnych.

Opracowała Beata Mandylis